

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Antradienis, Tuesday, November 17, 1981

Nr. 219

ERDVĖLAIVI PARUOŠ KILTI KOVO MĖNESYJE

SLA EKSKURSIJOS DALYVIAI GRĮŽO IŠ KARIBŲ JŪROS

Dr. VYTAUTAS DARGIS, EUPHROSINĖ MIKUZICĖ,
JOSEPHINE MILERICĖ, G. MEILIONIENĖ PAILSEJO

CHICAGO, Ill. — Sekmadienio vakare parsikridę iš Floridos dauguma SLA ekskursijos į Karibų jūrą dalyvių — daugiau negu 20 ekskursantų. Visi džiaugėsi, kad ekskursija buvo labai jauki ir sveika, oras geras, vanduo ramus, o žmonės labai draugiški. Visi apgailestavo, kad ekskursija buvo trumpa ir kad sekantiems metais daugelis norės grįžti.

SLA ekskursijoje dalyvavo ir grįžo dr. Vytautas P. Dargis, Westchester srityje turįs didelę kliniką, SLA Pildomosios Tarybos išrinktą Euphrosinę Mikuzicę, išdo globėja Josephine Milericę ir apie 20 ekskursantų. Ekskursijoje dalyvavo SLA pirmininkas Povilas P. Dargis, jo žmona Gertrūda, SLA sekretorė Genovaitė Meilionienė ir visa eilė žmonių iš New Yorko, New Jersey, Massachusetts ir kitų vietų. Iš viso dalyvavo 52 ekskursantai.

Oras pasitiko labai gražus. Jūra buvo labai rami, putės siltas vėjelis ir buvo galima pailsėti. Buvo sustoję San Juan, Puerto Rico, St. Thomas saloje ir kitose vietose. Pacijame laive buvo gera muzika, sokiama, dainoms ir išsiblaškimui. Buvo galima ir laimės pabandyti.

Ekskursantas Triskūnas nusi-pirko porą bilietų į laimėjo tūkstantį dolerių. Tai gana stambi suma. Jai apmokėjo veiktis ekskursiją. Laimės norėjo išbandyti ir Šarapnickas. Jis nusi-pirko porą bilietų, juos išbandė, bet jam nesisekė. Jis pamatė, kad ne jo diena, tai nutarė trauktis. Gal sudeiktis dešimtis dolerių, bet nieko nelaimėsi. Šarapnickas sustabdė dr. Dargis.

— Kur eini, palauk! Imk dolerį ir dar kartą išbandyk.

— Ne mano diena, neverta be-reikalo pinigų mėti.

— Bet išbandyti galima...

— Neverta pinigų mėti...

— Išbandyk mano. Aš taip pat nesitikiu laimėti, bet gali laimėti.

Šarapnickas paėmė iš dr. Dargio dolerį, grįžo ir pabandė. Abu nustebo! Jis laimėjo \$200 (du šimtus dolerių).

Šarapnickas, aišku, pakeitė savo nuomonę, kad tai ne jo diena. Diena buvo jo, tik tai pinigais buvo ne jo. Jeigu dr. Dargis būtų pabandęs, tai, ko gero, ir jis nebūtų laimėjęs.

Pasitaiko laimingų dienų, o gal laimingos yra rankos. Šarapnickui dr. Dargio ranka buvo laiminga.

DOMINIKONAS KRITIKUOJA KARDINOLĄ CODY

CHICAGO, Ill. — Dominikonas Charles Dahn, 44 m. a., pa-noro parašyti disertaciją. Jis nori gauti mokslo laipsnį ir pa-rašęs 1,600 puslapių disertaciją apie kardinolą. Jis paprašė leisti jam naudotis esamais doku-mentais ir prašė patikrinti stu-diją, bet kardinolas Cody į jo laiškus neatsakė.

Dominikonas Dahn priėjo išva-dos, kad kard. Cody yra biuro-kratas. Jis sako, kad dabartinė bažnyčios struktūra leidžia kar-dinolui taip traukti bažnyčios reikalus, tarytum jie būtų jo as-meniški reikalai. Už poros mė-nesių kunigo Dahn knyga pasi-rodys knygų rinkose.

Didelė Chicagos dvasiškių dauguma yra pasiryžę užstati kard. Cody. Didelė dalis JAV vyskupų taip pat rengiasi pa-gerbti kardinolą. Cody sulau-kusį 73 metų amžiaus. Bet do-minikonas Dahn savo ruošiamo-je knygoje rašo, kad kardinolas Cody yra didelis arogantas, prie-kabingasis, garsinantis, aleplėš-kas, nors pripažįsta, kad kardi-nolas yra gabus, inteligentus.

Kunigas Dahn mano, kad jo knyga bus plačiai skaitoma.

— Šiaurės Airijoje nepažįsta-mi asmenys nušovė kelis katali-kus. Tvirtinama, jog tai būtų keršto sumetimais už parlamen-to nario Robert Bradford nu-žudymą.

— Spėjama, kad Sovietų valdžiai tarnaujantis britas pa-dėjo viceprezidentui Henry Wal-lace parašyti oficialią kalbą.

— Pirmadienį aukso uncija kainavo \$408.

Kardinolas John Cody tiek užpykęs ant dominikonų kunigo Charles Dahn už di-sertacijos ruošimą, kad jam į laiškus visai neatsakė. Ku-nigas Dahn tvirtina, kad kardinolas despotiškai val-das arkidieceziją.

George Bush

Viceprezidentas George Bush Houstone pasitiko atskridusius astronautus, pasikeitė nuomonėmis apie būsimus skriejimus.

BALIONISTAI PASAKOJA APIE SAVO NELAIMES IR PAVOJUS

VEJAS TRENKĖ GONDOLĄ Į STORĄ MEDĮ
IR PERSKELĖ, KRITO VIENI ANT KITŲ

SAN FRANCISCO, Cal. — Ke-turi balionistai, atsigavę po aud-ros ir smarkaus smūgio kalno pašlaitėje, papasakojo apie savo nuotykius kelionėje. Jie žinojo, kad artėja prie nelaimės, bet nemanė, kad vejas ir audra trenks jų 16 aukštų balioną į kalno pašlaitę ir visai suskal-dys gondolą.

Didžiausia nerimą sukėlė ap-ledėjęs balionas. Jis tiek pasun-kejo, kad pradėjo smarkiai leis-tis žemyn. Sunkiję svorį jie iš-metė vandenynę, bet kai priar-tėjo prie pakrancio, tai prie pa-krastių, tai balionas pateko į oro srovę, kuri "Double Eagle V" pradėjo nešti į šiaurę.

Kapitonas Abruzzo buvo pla-navęs leisti San Francisco pa-krastį, bet jau artinantis prie kranto, juos ištiko pati nelaimė, aukštai iškėlęs balionas ap-lėdėjo ir jau nebuvo taip lengva jo kontroliuoti.

Kai apledėjęs balionas leidosi žemyn, balionistai pradėjo mė-tyti iš gondolos viską, kad tiktai svoris sumažėtų. Jie išmetė vi-sus sunkesnius daiktus, įranki-us, o vėliau pradėjo mėtyti ir drabužius. Tik staiga gondola rėžė į didelį medį ir skilo. Viena gondolos pusė nukrito su Rocky Aoki ir R. Clark, antroji pusė krito žemyn su kapitonu Abruz-zo ir L. Newman. Lijo smarkus lietus. Viršutinė gondolos dalis prispaudė apacioj buvusius, bet jie laimingai nusileidė. Buvo sutrenkti, bet nesužeisti. Jie pa-sidarė palapinę apsaugoti nuo lietaus ir šalto vėjo, bet naktį niekur nėjo. Jie tikiai pranešė aviacijos vadovybei, kad nusi-leido pašlaitėje, dar nežino apie savo tolimesnį likimą, vėliau pranešė apie kitą.

TERORISTAS CARLOS DIRBA SIRIJAI

LONDONAS, Anglija. — Pa-garsėjęs Venezuelos teroristas Carlos, penkerius metus niekur nesirodęs, vėl pakėlė galvą Sirijoje. Pasklido žinia, kad Carlos, dirbdamas kartu su Sirijos val-dia, stengiasi pakenkti dabarti-nei Irako vyriausybei.

Carlos, gimęs Venezueloje, yra 32 metų amžiaus. Jo tėvas dar ir šiandien yra turtingas pirklys. Carlos pilnas vardas — Lijčius Ramirez Sanchez. Ma-noma, kad Caracas mieste gy-venantis tėvas buvo komunistu-jantis, jei savo sūnui davė Lij-čiaus Lenino vardą. 1975 me-tais Carlos Vienoje buvo pagro-bęs visus naftą gaminančių vals-tybių atstovus ir juos išvežęs į Alžirą. Ten juos paleido.

Dabar teroristas Carlos dirba Sirijos generolo Chader žinioje. Jis tvarko slaptą policiją ir or-ganizuoja teroristinius veiksmus prieš Sirijos priešus.

RUSAI KURSTO VOKIE- CIUS PRIEŠ JAV

BONA, Vak. Vokietija. — Praeitą sekmadienį Frankfurte įvyko 3,000 pikty vokiečių de-monstracijos prieš antrojo grei-tkelio pravedimą. Demonstran-tai tvirtino, kad antrasis greit-kelis įvels Vokietiją į karą ir pakenks Frankfurto gyventojams.

Demonstrantai pradėjo varlyti automobilius, sunkvežimius ir mašinas, kurios turėjo verstį žemę naujo kelio ruošimui. Gy-ventojai nepalankinti, kad nau-jo kelio pravedimui turės iš-griauti didoką skaičių namų ir žmonės turės kraustytis į kitas miesto sritis. Maištininkams minti, vyriausybei teko iškvie-siti policininkus. Penki policininkai buvo sužeisti, du gana sunkiai. Demonstrantai policininkus ap-metė akmenimis.

BRITAI ŠNIPINEJO SOVIETŲ VALDŽIAI

LONDONAS, Anglija. — Kas-dien kyla viešumon vis didesnis britų skaičius, karo metu šnipinėjusių Sovietų valdžią. Britai siuntė Maskvos žinią ir Wash-ingtoną, o šie mokėjo prisipakli-prie vyriausybės narių ir rinkti žinias Sovietų valdžiai. Ameri-kiečiai manė, kad britai siuncia į Ameriką patikimus žmones, o dabar aiškėja, jog tai būta šnipų.

Praeitą sekmadienio Sunday Times atspausdino visą eilę britų paraigūnų pavardžių, perėjusių dirbti Sovietų tarnyboje, bet teisėjas, patyręs apie šnipų są-rašo paskelbimą, sustabdė tos žinios spausdinimą.

Kitas laikraštis pasakoja, kad vienas Sovietų šnipas, atsikėlęs į Angliją, paruošė net oficia-lią kalbą vienam vicepreziden-tui. Manoma, jog tai buvo Roose-volto laikais.

— Mula Chomeini labai nepa-tenkintas, kad Irano spauda ne-pajėgia apginti islamiškos sis-temos. Jis pataria spaudai palai-kyti gerą Irano vardą.

AUDROS IR BLOGAS ORAS PRI- VERTE "COLUMBIA" NUSILEISTI

JOE ENGLE IR ROBERT TRULY YRA PASIRUOŠĘ
IR VĖL PAKILTI Į ERDVĘ

PAKISTANAS GAUS 40
JAV LĖKTUVŲ
WASHINGTON, D.C. — Prez. Reaganas prašo Kongresą leisti jam parduoti Pakistanui 40 pa-čių naujausių JAV sprausminių lėktuvų. Savo laiske preziden-tas pridėjo, kad tie lėktuvai kainuos 1.1 bil. dolerių. Tai yra didelė suma, kuri galės prisi-dėti prie krašto ūkio.

Šio klausimo Kongresas ne-galės ilgai atidėlioti. Jis turės būti išspręstas iki šio mėnesio 22 dienos. Manoma, kad Sena-tas ligi tos dienos pajęgs klau-simą išspręsti, bet neišku, ar Atstovų Rūmai pajęgs tai pa-daryti.

Sekretoriaus pavaduotojas J. L. Buckley, rašydamas laiška Kongreso komitetams, nurodė, kad Afganistanas, Pakistano kai-mynas, yra rusų pavergtas. Jei-gu Pakistanas negaus modernių ginklų, ir Pakistanas negalės įsiveržėliui priešintis. Pakistanas turės gauti Amerikos paramą ginklams pirkti, bet dalį lėktu-vų kainos turės įmokėti.

SŪVIAI Į RUSŲ AMBA- SADORIAUS NAMUS

NEW YORK, N.Y. — Šeštadie-nio naktį nežinomi asmenys pa-leido dvyliką sūvių į Sovietų ambasadoriaus O. Trojanovskio namą. Ambasadoriaus namas yra Glen Cove, N.Y., apylinkėje. Visi langai buvo uždarinėti, niekas nesužeistas.

Nepažįstamas asmuo telefo-na-vo į Associated Press centrą ir pranešė, kad žydų Gynybos Ly-ga ima visą atsakomybę už šau-dymą į Trojanovskio namą.

Sios žydų lygos pirmininkas rabinas Meir Kahane pareiškė, kad jo vadovaujama organiza-cija nieko bendro neturi su Tro-janovskio namo apsaudymu. Bet rabinas Kahane ta proga pareiškė, kad žinia apie amba-sadoriaus namo apsaudymą į džiug-na, nes Sovietų Sąjung-be pagrindo persekijanti žydų Rusijoje.

— Aiškėjo, kad Adlai Steven-sonas gaus Demokratų partijos nominaciją Illinois gubernato-riaus pareigoms siekti. Visvien žmonės abejoja, ar jis bus rim-tas, oponentas gubernatoriui J. Thompsonui, kuris ruošiasi būti perrinktas respublikonų sąrašu.

HOUSTON, Texas. — George Page, kuris tvarko keliones į erdvę, pareiškė, kad ši kelionė buvo daug sėkmingesnė negu pirmoji. Ji parvėžė visą eilę svarbių žinių, kurių nebuvo, kai "Columbia" nusileio pirąją kartą.

Page pareiškė sukviesiems laikraštiniams, kad "Colum-bia" gali būti paruošta kilimui į erdvę apie kovo mėnesio vidu-rį. Ji yra pakankamai stipri, kad gali kilti daug anksčiau, negu pradžioje buvo manyta. Jis tvirtina, kad abu astronautai, marinių pulkininkas Joe H. Engle ir laivyno kapitonas Robert H. Trully yra pasiruošę dar kar-tą pakilti erdvėlaiviu.

"Columbia" yra daug galin-gesnis erdvėlaivis, negu daugie-sis buvo apskaičiuojama. Erdvėlaivis turėjo du įlenkimus, bet jie ga-lėjo būti padaryti kilimo metu. George Page pranešė, kad jiems labiausiai rūpėjo duome-nys apie erdvėlaivio nusileidimą. "Kolumbijai" besileidžiant pir-mą kartą į įskriejimą atmosferą, kilo toks stiprus karštis, kad jis sunaikino visus nusileidimo įrašus, tuo tarpu dabartinio nusileidimo metu viskas įrašyta ir saugiai atvežta į laboratoriją.

Kaip vakarų pakrušiuose, taip ir rytiniuose, artėjo audra. Erdvės vadovybių rūpėjo liku-nutpdyti "Columbia", kad vė-liau nusileidimo metu neįvyktų kokia nelaimė.

George Page paraiškė, kad erdvėlaivis bus paruoštas nau-jam skriejimui, bet šį kartą jis skries 7 dienas. Inžinieriai jau tikrina nusileidimo duomenis, kad galėtų dar saugiau nusileis-ti. Planuoja viską taip su-tvarkyti, kad galėtų nusileisti ir kituose aerodromuose.

Houston aerodrome vicepre-zidentas George Bush pasiryšė su abiem astronautais. Jiedu jau turėjo progos pailsėti ir vi-są savaitę pranešė kelionės įvy-kius, kad galėtų duomenimis pasinaudoti inžinieriai.

Abu lakūnai gerai jaučiasi. Jiedu pareiškė noro dar kartą pakilti į erdvę, kai "Columbia" r vėl kelionei bus paruošta.

— Henry Wallace buvo geras ignorantas, bet apie Sovietų po-litiką neturėjo jokios nuovokos.

ARMENAI REIKALAUJA PALEISTI TERORISTĄ

PARYŽIUS, Prancūzija. — Ar-mėnijos teroristų grupė parei-šalavo iš Prancūzijos paleisti kalėjima laikomą teroristą. Jei-gu prancūzai suimti armeno ne-palvis, tai armėnai išspjodins keleivinį prancūzų lėktuvą.

Prancūzų vyriausybė prancė-ta, kad armėnų teroristų grupė, pasivadavusi Orly, pradės tero-ro veiksmus ir prieš prancūzus. Iki šio mėto armėnai žudė tik-tai turkus.

KALENDORELIS

Lapkričio 17: Aušros Vartų, šv. P. Marija, Grigalius, Sveti-kas, Mėntė, Ruduo, Goda.
Saulė teka 6:42, leidžiasi 4:29.
Oras debesuotas, gali lyti.

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

DAR GALIMA PAMATYTI PARODĄ

Čiurlionio Galerijoje, Inc., 4038 Archer Ave. tebevyksta bendroji lietuvių dailininkų dailės darbų paroda, kuri baigiasi šį šeštadienį. Dalyvauja 15 mūsų žinomų dailininkų, daugumoje moterų. Išstatyta tapyba, grafika, keramika ir tik viena akvarelė.

Jury komisija, peržiūrėjusi visus darbus, premijas paskyrė tokią tvarką: Daliai Kolbaitėi a. a. Teofilio Petraičio iš premijų fondo \$300 už Kompoziciją nr. 1, (kat. nr. 24.) Antroji Čiurlionio Galerijos \$200 premija, atiteko Verai Svabienėi už grafikos darbą "Vardan tos Lietuvos". Miko Šileikio premijų fondo pirmoji premija \$500, pasiūlyto kniemis metams, neradus kūrinių šiai premijai. Tokiu būdu kitais metais M. Š. premija bus visos \$1,000. Garbės pažymėjimus gavo Julija Smilgienė už keramikos darbą "Zvakidė" (katalogas neįtraukta). M. Šileikis, garbės pažymį gavo už "Didįjį vadą" (aliejus) kta. nr. 30. Šis Šileikio paveikslas pasiūlyta Č. G. Kūrinų Fonde.

Paroda galėjo būti kiek stipresnė ir įvairesnė, bet kai kurie darbai pateisina silpnesnius. Parodai gal kiek pakankė buvusios dvi parodos iš eilės. Kai kurie dailininkai šioje parodoje nedalyvavo. Kita vertus, iš tolimųjų distancijų Atlanta "Pacifikas", tikrai du dalyvauja, atseit, I. Brazdžionienė iš Los Angeles ir Jonas Rūtenis iš Hyannis, Mass. Losangeliečiai, bent pora iš jų, atspiraše, kad dėl didelio nuotolio negalėsia savo darbų pristatyti.

Kai kuriuos darbus vertėtų aptarti, t. y. Ilonos Brazdžionienės, lietuviško epo ypatingos technikos bei tematikos darbus, pav. Indigo, kat. nr. 2, Pasaka ir Svajonė nr. nr. 1 ir 3. Josios kombinuota technika: linas, tapyba sudaro reljefo įspūdį. Dailios Kolbaitės akrylio technika 1970 metais atliktos kompozicijos, turi subtilius spalvų niuansus, tarytum spalvų simfonija, žiūrovui nestato klausimo: ką šis ar kitas paveikslas reiškia, ar turėtų ką pavaizduoti? Barbora Markūnienė savo ruoš

tu subrendusi tapytoja. Josios motyvai: gėlės, gamtovaizdžiai, tai įprastiniai dalykai, tačiau ir abstrakčioje tapyboje gerai sušivokia, pav. Fantazija nr. 21. Antrasis jos darbas, Ft. Myers pajūrio laivai, jai būdingi. Egilė Rūkstelytė, dailininkė ir socialistė, davė du gerus kūrinius: Gėlių natūrmortą ir gamtovaizdį "Prieterioje". Kataloge jos vardo nėra dėl to, kad išvykdama į Torontą operoje dainuotai, darbus atvežė pavėluotai. J. Rūtenis iš Hyannis, Mass. davė du darbus: Bangpūtį, nr. 16 ir Andantė nr. 17., tapyba. Irena Geležienė išstatė tris būdingus darbus: "Vabalas", nr. 8 grafika ir "Gėlės", "Sventovė" nr. nr. 7 ir 9. Irena Geležienė gera tapytoja, dabar ALDS-gos narė.

Apstu keramikos darbų. Sofija Butkienė davė 3 keramikas. N. Sodeika — keturias keramikas, Naglis — gėlės. I. Tričio Bostono bažnyčia.

Tenka apgaileti, kad G. Laučienė dėl man nežinomų priežasčių, neteko vienos kojos, bet jai atvežė tris josios tapybos darbus. Ypatingo dėmesio vertas vienas jos kūrinių kompozicija. Šis mišrios technikos vaizdelis su kryžiais, žmonėmis, įrodo menininkės kūrybinį brandumą. Į katalogą nėra įtraukta dėl pavėlavimo.

M. Šileikis davė du portretus ir dvi kompozicijas. Išleistas iliustruotas (spalvotas) parodos katalogas, dail. J. Tričio viršelis. Parodą surošė Č. G. Inc. Direktoriatas. M. Š.

KITOS PARODOS

Galerijoje — 744 N. Wells gat., dabar vyksta dail. Viktoro Petravičiaus 75 metų amžiaus ir kūrybinio darbo paroda, kuri tęsis iki lapkričio 27 d. Išstatyti velesnieji jubilijato kūriniai.

Chicago's Meno Institute vyksta amerikiečio Edward Hopper apžvalginis tapybos paroda. Hopper jau miręs. Jis, kaip geras iliustratorius, puikiai pavaizduoja Amerikos gyvenimą, kaip seniau buvo įprasta vadinti American Scene painter. Paroda gau-

Jules Breton

Ūkininkas

ST. CATHARINES, ONT.

PAGERBĖ JULIJĄ SAMKUVIENĘ

Š.m. spalio mėn. 25 d. Julija Samkuvienė buvo pagerbta, jos gimimo 80 ujų metinių proga.

Pagerbimas įvyko dukros Bertos ir žento Kazio Gegieckų namuose, ir jį surošė J. Samkuvienės vaikai. Šia proga dukrė Nastazija su vaikais — Albertu ir Kristina atvyko iš Vakarų Vokietijos ir savo mylimos mamytės reikšmingą gimimo sukakties minėjimą — balių.

Julija Samkuvienė yra švelnaus būdo, labai nuširdi ir todėl jos vaikai, žentai bei anūkai ją labai gerbia.

J. Samkuvienė, atvykusi į Kanadą, daugiausia laiko praleidė pas dukrą Bertą ir žentą Kazį Gegieckus.

K. ir B. Gegieckams atvykus į Kanadą su mažais vaikais, ji buvo lengva isikurti, abudu turėjo dirbti, kad galėtų išlaikyti šeimą ir šiek tiek susitaupyti ateičiai. Julija Samkuvienė buvo didelė pagelbininkė namuose. Už tai ir šiandien ne tik vaiku, bet ir žento bei anūkų yra mėgiama. Už jos gerą būdą šiandien ji buvo labai iškilmingai pagerbta. Nuo gardaus maisto, kaip sakoma, stalai lūžo. Be to, jos sūnus Jonas ta proga nupirko 80 raudonų rožių, kurios gražiai puošė ne tik valgių stalą, bet ir visą kambarį. Sukaktuvinėms dukros su jų pačių dukromis rūpinosi, kad visi svečiai būtų sotūs.

si ir įdomi. Ketvirtadieniais įėjimas į muziejų nemokamas.

žentas Kazys pilsė tauriuosius gerimus.

Sūnus Jonas paaiškino svečiams kokia proga yra suroštos šios vaišės. Vėliau buvo pakviestas šias eilutes rašantis turti sveikinimo žodį. Solenizantės garbei sudainavome Ilgiausių, sveikiausių metų. Sukaktuvinė, ta proga gavusi vertingų dovanų, visiems išreiškė nuoširdžią padėką. Jos skruostais nuriedėjo net džiaugsmo ir susijaudinimo ašaros.

Šiuo metu, kai Julijos Samkuvienės vaikai užaugę, ji kaip svečias aplanko visus vaikus, bet daugiausia laiko leidžia pas B. ir K. Gegieckus St. Catharines.

Apie gyvenimą Vak. Vokietijoje, motinos pagerbimo baliuje turėjau progos iškalbėti su jos dukra Nastazija, atvykusia iš V. Vokietijos, apie ten pragyvenimo standartą. Pagal jos pranešimą, tie, kurie tvarkingai gyvena, gali nusipirkti namą, įsigyti automobilį ir net pinigų sutaupyti. Pavyzdžiui, Nastazijos sūnus Albertas, įsigijęs specialybę (plumbing), pradėjo verstis kontraktoriaus darbu. Šiandien jis išlaiko 9 darbininkus ir, nors dar jaunąs, jau speja gerai isikurti. Gyvena savame name ir turi daug jo specialybei reikalingų įrankių. Keliaudami iš V. Vokietijos iki Toronto (net 3 asmenys) už lėktuvą sumokėjo 3,432 vokiškas markes.

J. Samkuvienės dukra Nasta-

zija su vaikais yra atvykę trims savaitėms, ir ta proga aplankys gimines ne tik Kanadoje, bet ir Detrote bei Čikagoje. Amerikoje ir Kanadoje ji lankosi jau antrą kartą.

Vokietijoje lietuviai gali visai neblogai isikurti, vaikus leisti į mokslo ir pavažinėti po pasaulį, nes jie yra darbštūs ir taupūs. Štai ką reiškia gyvenant demokratine V. Vokietijoje, kuri po karo labai sudemokratėjo. Darbs tūs vokiečiai atstatė miestus, pramonę, ir ten gyvenimo lygis yra labai aukštas. Tačiau, kitaip yra su Rytų Vokietija. Nors žmonės ir ten yra darbštūs, bet gyvendami Sovietų pavergti, turi sunkiai dirbti ir skursti. Už tai ir geležinę sieną turėjo statyti, kad iš komunistinio "rojaus" niekas neišbėgtų.

Man buvo malonu, kad Julijos Samkuvienės pagerbimo balius įvyko pas senus Naujienų skaitytojus K. ir B. Gegieckus, kurie ta proga ir mane pakvietė.

Linkiu p. Julijai Samkuvienėi ilgo, ilgo amžiaus.

J. Sarapnickas

Dirvon darbo neįdėsi, duonos neturės.

give...
so more will live
HEART FUND

JURGIS JASINSKAS

SPAUDOS PABIROS

(Tęsinys)

Ir apie tą darbą ir jis yra atvirai pasisakęs, prisipažindamas, psichologiniais sumetimais, būties labai griežtas — "žiaurus" savo mokiniams, reikalaujamas jo dėstomą dalyką mokėti be priekaištų. Apie tai, jam mirus, Kanadoje išeinančioje Nepriklausomoje Lietuvoje J. Karka parašė: "...jis buvo griežtas, teisingas mokytojas, nemėgdavo apsilėdusių mokinių, rašydavo dvejeto, kus, "kuolus", duodavo pataisas. Mokiniai jo būdavo ir stropiai paruošdavo jo pamokas."

Šį, teisingą J. Karkos konstatavimą turiu pareigą papildyti paties P. Butėno pasakymu: "...buvau griežtas ir reiklus mokytojas savo mokiniams, einantiems gimnazijos ar seminarijos kursą. Bet baigiamųjų egzaminų metu buvau griežtesnis jų užtėjas. Dėl to ne vieną kartą buvau susikirtęs net su šviet. ministerijos atstovu, tuo se egzaminuose dalyvavusiu. Ir mano pastangomis bei užtarimu, sakysime, seminarijos buvę moksleiviai, jau dirbdami mūsų pradinėse mokyklose, dažnai parašydavo man padėkos laiškus už jų užtarimą ir tuo įgalinimą dirbti mokyto ir auklėjimo darbą."

Ilgus metus gyvendamas So Bostone, išėjęs į pensiją, buvo atsidėjęs lietuvių kalbos nagrinėjimui ir su ja susijusia Lietuvos istorija, liečiančia senovės Lietuvos lietuvių gyventas sritis ir sienas. Jis, kalbos mokslo pasiremdamas, ypatingai vietovardžiais, įrodinėjo lietuvių genties senumą ir gyventų vietovių platumą, pabrėždamas, kad mūsų istorikai klysta teigdami, būk Lietuvos valstybės istorija prasidėjusi karaliaus Mindaugo epochoje. Tai, pagal jį, esanti nedovanotina klaida, nes kunigaikštystės ar karalystės per trumpą laiką negali "nukristi iš dangaus". Praeina šimtmečiai, kol jos susiformuoja ir, kaip organizuoti valstybiniai vienetai, įžengia į vieningos genties gyvenamąsias vietoves bei ribas. Todėl Petras Butėnas buvo neatlaidus įrodinėtojas, kad lietuvių tautos ir valstybės istorija siekia kelio šimtmečių pirmiau, negu karaliaus Mindaugo laikotarpis.

Tas savo tezes, tik dalį, yra paskelbęs mūsų periodinėje spaudoje (Karyje, Naujienose ir kt.), bet plačiausiai jas yra išdėstęs savo rašto darbuose, kurie laukia leidėjų ir piniginių mecenatų, kad tie veikalai būtų išspausdinti ir paskelbti mūsų istorijos nagrinėtojų ir visiems lietuviams.

Jis, Petras Butėnas, laikė save biržiečiu (gimęs Dovydu km., Vaskų vls.). Gal dėl to "pabiržininkui" pasisekė su juo artimai susidraugauti ir visokiais Biržus liečiančiais reikalais išsikalbėti ir to krašto kalbinius klausimus aptarti. Bet jis nevengdavo prieitausis ir su kitų Lietuvos vietovių atstovais. Vienas tokių buvo suvalkietis, iš prigimties Lietuvos praeitimi besidomintis ir Butėno patarimų bei paaiškinimų prašęs, rašto vyras Jonas Vizbaras — Sūdavas.

Būtų neteisinga nepaminti ir kitų bostonieškių, kurie P. Butėno gyvenimu ir darbais domėjosi, pvz., Antanas Mažulis, dr. Petras Kaladė, istorikas Algirdas Budreckis, Juozas Gomas, St. Santvaras, A. Lileikis, o ypatinai paminėtinos moterys — Lapšienė ir jo šeimininkė Ona Ivašienė, kurios namuose jis gyveno. Ši pastaroji ne tik juo rūpinosi ir jį globojo gyvam esant, bet ir mirus suorganizavo įspūdingus šermenis, iškviė iš Kanados jo sesers dukterį Vėrikaitienę, kur kartu su savo vyru, žymiu lietuviu solistu Vėrikaičiu, perėmė pareigą rūpintis velionio palaidojimu Kanadoje esančiose lietuvių šv. Jono vardo kapinėse, Torontė. Jie taip pat paprašė Oną Ivašienę palaiakyti pas save rankraštinių P. Butėno palikimą.

To palikimo sutvarkymas ir perdavimas "Alkos" archyviui Putnamė, dėl įvairių kliuvinių, užsitęsė net iki vienerių metų P. Butėno mirties sukaktuvių.

(Būs daugiau)

DENTURE WEARERS

A major advancement...
CUSHION GRIP
DENTURE ADHESIVE
one application holds comfortably up to 4 days

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATURA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vince Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkės apraštas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožių aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● **LIETUVISKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labgūvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui, Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai nandingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsijų žemėlapis. Kaina \$5.

● **KĄ LAUMES LEME**, rašytojos Petronėlės Orintaltės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmajais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio Knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● **SATYRINIS NOVELAS**, M. Zoschenko kūryba, J. Valašio vertimas. 200 psl. Knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštą, pridėti 30 centų pervežimo išlaidoms.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IS EUROPOS SANDELIŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 ♦ Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių,

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 ♦ Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• KŪSTINGIAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

Inž. LIŪDAS MIKŠYS,

50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES ŪKANŲ

ATEINĄ LIETUVĄ,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet-kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6104

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980
Subscription Rates:
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, \$25.00 per 6 months, \$13.00 per 3 months. Other countries \$43.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
dienraščio kainos:

Chicago ir priemiestiuose:
metams \$45.00
pusiui metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00

Kitos JAV vietose:
metams \$40.00

pusiui metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00

kanadoje:
metams \$25.00
pusiui metų \$13.00
vienam mėnesiui \$5.00

žemėse:
metams \$40.00
pusiui metų \$22.00
vienam mėnesiui \$5.00

išsieniuose:
metams \$40.00
pusiui metų \$22.00
vienam mėnesiui \$5.00

išsieniuose: **klasė**
klasė, kasdien, išskyrus sekmadienį, Be
irove, 1739 So. Halsted St., Chicago,
IL 60608. Telef. 421-6104.

Pinigų reikia dėti pašto
markėmis arba užsakymu

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienį
nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Didelis laimėjimas pavaizduotas pinigų švaistymu

Astronautų Engle ir Truly skriejimas erdvėn ir sėkmingas nusileidimas Mojave dykumoje yra vienas iš didžiausių laimėjimų modernioje astronautikoje, bet atsižvelgiant į tai, kurie visą šį žygį pavaizduoja beveik vaikų darbu ir bereikalingu pinigų mėtymu.

Sovietų komunistai, Europa ir Kinija labai atidžiai sekė dviejų drąsių astronautų skriejimą, tiksliai informaciją, gerą susisiekimą ir labai tikslų nusileidimą, o Amerikos spauda daugiau tekalbėjo apie vienos baterijos sugedimą, apie nepajėgumą skrieti penkias dienas ir bereikalingą astronautų riziką bei valstybės pinigų eikvojimą. Sako, kad atskaitingai pareigūnai tokiai kelionei nepasiruošė, kad erdvėlaivis pakilo labai anksti, kad nekreipė pakankamai dėmesio į atsiradusius keblumus ir paskubomis darė sprendimus, nežinodami pačios saugiausios vietos. Vieną valandą nuošiai leisti Kalifornijos, kitą pusvalandį kalbą apie New Mexico valstiją, dar vėliau minimas Texas didysis aerodromas.

Visa tai yra tuščios pasakos, bandančios nuvertinti erdvėlaivį ir neivertinančios gerai pasiruošusių ir pareigų tiksliai atlikusių marinų pulkininko lakūnų Joe Engle ir laivyno kapitono Robert Truly. Jie abu gerai yra susipažinę su "Columbia", pažįsta erdvėlaivį kaip savo rankų pirštus, niekad nepasimetė ir labai gerai suprato visus nurodymus. Reikia neužmiršti, kad abu lakūnai parinko astronautas Young, buvęs Mėnulyje, pats "Columbia" laimėjęs skriejimą ir sėkmingai ją nutupdęs Edwards bazės nusileidimo take. Nebuvo problemos, kurią astronautas Young nebūtų aptaręs su šia kartą "Columbia" atvedusiais ir tą pačią Mojavės dykumą ir sėkmingai ją nupudžičiusiais.

Oficialiai buvo paskelbta, kad abu astronautai sėkmingai per dvi dienas atliko 90% paskirto darbo, visą laiką tiksliai informavo apie "Kolumbijos" skriejimą ir apie nevykusį vienos baterijos generatoriaus veikimą. Jie žinojo, kad vienas generatorius negalino pakankamai elektros, bet tikėjosi, kad jiems pavyks viską pataisyti erdvėje. Neišėjo. Bandė taisyti. Praleido daug laiko ir

energijos, bet generatorius vis tiek negalino reikalingos elektros. Teko sugedusį generatorių išjungti. Jie turėjo pakankamai energijos dar vienai dienai. Jie galėjo nusišviesti sekmadienį. Galimas daiktas, kad būtų galėję praskrieti visas penkias dienas, bet erdvių vadovybė įsakė leisti šeštadienį.

Astronautai paseikė Mojavės dykumą 68 mylių aukštumoje. "Kolumbija", pajutusi Žemės atmosferą, pradėjo lėtėti. Oro neturincioje erdvėje "Kolumbija" skriejo du kartus greičiau negu šviesa, bet besileisdama ji turėjo lėtinti savo skriejimą. Erdvėje ji skriejo smailiuoju galu, nosimi pragręždama skylę, bet grįžtant į Žemę, turėjo greitį sustabdyti apatine savo dalimi. Astronautai "Kolumbijos" nosį išskėlė, o visu erdvėlaiviu kūnu priešinosi tirštėjantiems atmosferai. Jie padarė didelę kilpą, erdvėlaivį išlygino, kai buvo 12 mylių aukštumoje ir pradėjo suklikti didelį ratą Mojavės dykumoje. Ižiūrėję Edwards bazės aerodromą ir didžiulį taką nusileidžiantiems lėktuvams, jie padarė dar vieną kilpą. Čia juos pasitiko Amerikos lėktuvai, pasveikino sugrįžusius ir nurodė iš kurios pusės leisti ir bandyti tūpti.

Nusileidimas buvo labai tikslus, sėkmingas. "Columbia" sustojo toje pačioje vietoje, kurioje astronautas Young ją buvo sustabdes po pirmo skriejimo. Nuleisti 65 tonas sverianti erdvėlaivį ir sustabdyti nurodytoje vietoje be jokio sukludymo, tai yra didelis laimėjimas. Tai parodo, kad "Columbia" pajėgė sėkmingai nusileisti jau antrą kartą. Tai reiškia, kad sėkmingas nusileidimas nėra atsitiktinis, bet apskaičiuotas ir tikras dalykas.

"Columbia" buvo karšta, kaip ir pirmą kartą. Astronautai neskubėjo atidaryti durų ir žengti laukan. Jiedu persirengė, nusiskuto, o tik tai vėliau atidarė duris ir nužengė žemyn. Praeitą kartą buvo atsilupusios trylika plytelių, tuo tarpu šį kartą oras ir trynimas neišlupo nė vienos plytelės.

Dešimtys tūkstančių žmonių laukė sugrįžusių astronautų. Jie parodė, kad laukusių neapvydė. "Columbia" turėjo pakankamai energijos ne tik tiktai nusileisti pasirinktoje vietoje, bet turėjo jėgos tokį plieno milžiną lengvai sustabdyti. Sugrįžusius astronautus pasitikusiųjų tarpe buvo ir astronautas Young, jų mokytojas.

Prie erdvėlaivio buvo pastatyti sargai. Prie jo niekas negalėjo prieiti. Vėliau jis bus nuvežtas į Floridą, kad tenykščiose dirbtuvėse galėtų ištirti, kas atsitiko su generatoriumi, kodėl jis atsisakė gaminti elektrą. Oficialiai paskelbta, kad "Columbia" bus patikrinta, pakeistos išsidėvėjusios dalys, o ateinančių metų kovo mėnesį ji ir vėl kils į erdvę. Jai bus nustatyta kita programa, ji bandys praplėsti savo veiklos lauką.

Amerikos spauda ir radijo pranešėjai kartojo žinias apie "Kolumbijos" apgedusius degalus ir neveikiantį generatorių, o Sovietų atstovai atidžiai sekė kiekvieną žinią apie antrąjį jos iškilimą, skriejimą ir vykusį nusileidimą. Tai yra pats didžiausias Amerikos astronautų ir pramonės laimėjimas. Visi atsimename, kad pačioje pradžioje buvo pradėta statyti keturi moderniški erdvėlaiviai. Antrasis "Kolumbijos" iškilimas inėš keletą svarbių pataisų ir naujų erdvėlaivių statybą. Jie ne tik pajėgė greičiau iškilti, bet sugebės lengviau pasirinkti vietos nusileisti. Labai svarbu erdvėlaivio susisiekimas su pagrindinėmis stotimis. Rusai turi žinoti, kad amerikiečiai daug greičiau susisieks su nuolat judančiu erdvėlaiviu.

Pažanga erdvėje yra didelis laimėjimas. Sovietų elektronika yra bent dešimčia metų atsilikusi nuo Amerikos. Sovietų technika yra atsilikusi bent 25 metus. Rusams visą laiką tenka vogti Amerikos mokslininkų išradimus.

A. Petrikonis

Gėlės

VLKko veiklos gairės besikeičiančioje tarptautinės politikos konjunktūroje

(Tęsinys)

"Nuo Baltijos jūros, R. Vokietijos iki Bulgarijos, parama sovietų vedamam reikalui tvarkymui nyksta. Atkaklumo ir nepriklausomybės ženklai auga tarp valdančios komunistų partijos elito ir liaudies.

"Pasikeitimų užnagaryje auga įsitikinimas, kad sovietinio stiliaus komunizmas, nesugebantis tvarkyti sunkios ekonominės realybės, 1980 metais, pasirodė mažai sėkminga saulėlytiniuose kraštuose. Vergiškas priėjimas Stalino griežtų įsakymų 1950-ųjų metų, užleido kelią civilizui, atmetusiu in deferentškumą ir apatiją."

Čekoslovakija. Čia viešpatuoja daugiau rezignacijos negu pasipriešinimo nuotaikos. Čekai neišleidžia iš akių fakto, kad 80 tūkstančių sovietų kariuomenės tebelaukia kraštą okupacijos. Režimas pagriežtėjo. Lenkijos Solidarumo unijos kritika padidėjo. Produkcija sumažėjo. Išsivystė kyšininkavimas dėl prekinių stekos. Rezignavę čekai daugiau rūpinasi asmens gerovės patikrinimu.

Vengrija. Gyvenimo standartas aukštesnis negu jos kaimynuose. Krašto gerovė daugiau seniai įvesta.

Bet dažnai ir pavogti pavyzdžiai jiems nepadeda, nes yra gerokai atsilikę.

priklauso nuo prekybos santykių su vakarais. Siekiama įgyvendinti penkių dienų darbo savaitę. Prieš 12 m. įvesta drąsi ekonominė reforma, decentralizavo valstybės ūkį. Įmonės tvarkomos vakarietišku stiliumi, laisvos nuo valdžios kišimosi. Unijos čia vaidina didesnę vaidmenį negu kitur R. Europoje. Vengrija pasirinko kelią išreiškėji-esityrpi intymu, ie, n-iej ti savo nepriklausomybę ekonominėje, bet ne politinėje srityje. Sunkumų laukiama, jeigu pasitrauktų Kadaras, kuris yra populiarus krašte.

Rytų Vokietija. Mažai yra galimybių, kad Lenkijos liga čia paplistų. Ūkims gerbūvis šioje grietžtai reglamentuotoje visuomenėje yra aukščiausias negu bet kuriam satelininiam krašte. Policija patuliuoja visur ir daugiau kaip 400,000 Sovietų karidomenės yra R. Vokietijos žemėje. Siena su Lenkija uždaryta ir susisiekimas su Vakarais suvaržytas. Ryšiai tarp unijų ir imonių tvarkytojų yra padidėję. Darbininkams, dirbantiems pavojingose sveikatai pramonės įmonėse, suteiktos ilgesnės atostogos. Penkių dienų savaitė jau nuose. Krašto gerovė daugiau seniai įvesta.

Tai, kas galėtų sukelti sunkumus, yra tautinio identiteto stoka. Materialinis patenkinimas gali vesti ir prie kitų reikalavimų patenkinimo. Ir šiuo atžvilgiu R. Vokietija niekuo nesiskiria nuo kitų Europos kraštų.

Rumunija. Stengdamiesi suvesti galus su g. lais rumunai mažai yra linkę rūpintis politinėmis reformomis Lenkijoje. Sunkumai dideli. Ilgos eilės prie krautvių dažnas reiškinys. Tačiau darbo jėga, atėjusi iš kaimo, patenkinta aukštesniu standartu mieste negu jie prieš tai turėjo kaimo. Gyvenlojai paklusnūs ir jie nesmerkia Ceausescu dėl esamų trūkumų. Unijoms suteiktas platesnis balsas. Įvairūs trumpesnis darbo laikas. Darbininkai gauna du laisvus šeštadienius i mėnesį.

Darbo produktumui pakelti Rumunija perka pažangią Vakarų technologiją. Jos prekyba su Vakarais siekia 55 procentus.

Rumunai vidaus politikoje laikosi griežtai sovietinės linijos, bet nepriklausomos santykių su užsieniais. Pvz., Rumunija pamerkė invaziją į Afganistaną, palaiko diplomatinis santykius su kraštais, kurie figūruoja Sovietų juodame sąraše ir ji nenutraukė ryšių su Izraeliu.

Detentė ir JAV-Sovietų Sąjungos santykių problema

Pradedant antrąją pusę praėjusios dekados, JAV vis daugiau pasigirdo balsų, kad detentė yra tik vienos krypties kelias, naudingas tik Maskvai. Kai okupavus Afganistaną, prezidentas Carteris atsikvošėjo, tuo pat metu detentė įleido gilius šaknis V. Europoje, ypač Vokietijoje. Ji vedė prie didesnio mainų išpletimo su Rytų bloko valstybėmis.

Ju. Vašingtono nusistatymas Maskvos atžvilgiu griežtėjo, ypač prie valdžios vairo stojus Reaganas, tuo stipriai pradėjo reikštis nepasitenkinimas V. Vokietijoje, Belgijoje, Olandijoje, vedama JAV politika. Nežiūrint į tai, kad jau 1979 m. buvo suarta padidinti karinės išlaidas ir atominių raketų išsidėstymą NATO valstybėse; V. Vokietijai spiriant, JAV turėjo priimti kompromisą ir pradėti tuo reikalui pasitarimus su Sovietų Sąjunga.

(Bus daugiau)

Sacharovas ir jo žmona skėbės bado streiką, nes Sovietų policija neleisdžia jo maršiai išvykti į Ameriką.

Izraelio lėktuvai pasiekė Saudi Arabijos aerodromą Tabuk ir nufotografavo ten stovėjusius lėktuvus.

V. Pr.

SUKILIMAI IR SUKILELIAI

(Tęsinys)

Antra vertus, gali būti, kad K.L. buvo pabėgęs iš Sibiro "katargos" ir tik slapstėsi tėvynės aplinkoje. Rygoje gi jį suėmė tik jam ten pasimaišius, norint išplaukti į kraštus ar, gal būt, ir kitais sumetimais. Bet tai tik prielastaraujantieji spėjolijimai, kuriems paremti tikrų duomenų nėra.

ALUNTIEČIAI IR JŲ NUOŲTAIKOS

Utenos apskrityje esančios Aluntos parapijos gyventojai savo būdu ir nuotaikomis priklausė prie tų tėvynininkų, kurie gynė savo teises į laisvę, kurie grovė rusiškąjį režimą. Jie dar baudžia vcs panaikinimo išvakarėse, 1857-58 metais, pradėjo bruzdėti prieš baudžiavines prievoles ir neklaustyti dvaro nurodymų. Aluntiečiai tais brudėjimo metais buvo pasiuntę vysk. Motiejui Valančiui skundą, kuriame nurodė labai dideles prievoles, sunkų lažą, žiaurų dvarininko Pacpomarnackio urėdų elgesį ir prašydami vyskupo užtarimo. Esą: "Nuo mušimo yra apkurtusių, netekusių dantų, su sužalotomis rankomis; gi kai kurios mušamos moterys persileido, kitos mirė".

Maskviškiai rusų administracijai 1864 metais uždraudė lietuvišką spaudą lotyniškais raidėmis, aluntiečiai aktyviai reikėsi platindami draudžiamą literatūrą ir kitokią spaudą. Jie 1896 me-

tais buvo pasiuntę prašymus paskutiniam Rusijos carui Nikolajui II ir carienėi, prašydami panaikinti spaudos draudimą ir leisti spausdinti lietuviškas knygas lotyniškais raidėmis — "kaip buvo pas mus nuo senų laikų..." Prašymus tuomet pasirašė 9 aluntiečiai. Deja, jų pavardės ir kas jie tokie buvo — nežinoma.

Dešimtmečiu vėliau, 1905 metais, aluntiečių nuotaikos vaizdžiai nusakomos Kauno vicegubernatoriaus: "... Aluntos ir kaimyniniuose valsčiuose pastebimas gyventojų priešiškasis nusistatymo sustiprėjimas esamai santvarkai ir visuomeniniam gyvenimui..."

Ypačiai plačiai nusibamkėjo 1905 m. įvykiai Aluntoje, išgašdinę valsčiaus urėdinką ir Anykščiuose sėdintį pristavą. O buvo taip: prieš Aluntos parapijos patrono ir globėjo šv. Jokūbo atlydus, liepos 25 d., buvo išlipinti prieš carinį režimą nukreipti atsisakymai ir paleisti gandai, kad Aluntos parapijonyys ruošiasi užmušti urėdinką ir užpulti Aluntos dvarą. Tuomet tai išgirdeš Anykščiuose sėdįs pristavas, liepos 26 dieną iškvietė iš Ukmergės eskadroną dragūnų. Aluntoje jiems sujojus ir urėdinko raštinės kiemą, žmonės juos apmėtė akmenimis. Žmonėms tik išsiskirsčius, dragūnai tegalėjo laisvai joti į Aluntos dvarą.

Kauno gubernatoriui pasiteiravus vyriausybės Petrapilyje, ar nereikėtų suimti bruzdančius valstiečių vadovus, gautas atsakymas: "Sodinkite juos į kalėjimą tuoj pat..."

Šitokios ir panašios aluntiečių nuotaikos nebuvo vien tik laiko įvykių sukeltos. Jos buvo įgimtą nuo senų laisvosios Lietuvos karalių laikų, todėl nenuostabu, kad aluntiečiai gynė savo teises, savo laisvę ir kiekviename svarbesniame įvykyje aktyviai dalyvavo.

ALUNTOS SUKILELIAI

Nėra žinių, bet tikriausiai aluntiečiai bus prisidėję prie lietuvių save vadinančio generolo Tado Kosciuskos vadovaujamo ir krakosmečių vadovaujamų sukilimo 1794 m. ir dalyvavę 1830-31 metų sukilime. Pastarojo, t.y. 1831 metų sukilimo užsilikę daviniai rodo, kad tų metų liepos 16 d. sukilėliai kovėsi prie Aluntos su rusų kariuomene, vadovaujant sukilėlių generolui Dembinskiui. Bet jau 1863 metais sukilimui įvykus, aluntiečiai turėjo sudarę atskirą maždaug 60-ties asmenų sukilėlių būrį, kurį suorganizavęs Kasparas Maleckas kartu su savo broliu Dominyku. Tai tie patys Maleckai, kurie ar kurių dėduka skaitomi Skiemonių parapijos išteigėjais ir bažnyčios fundatoriais. Tų pačių Skiemonių, kuriuose 1944 m. stebuklingai rodėsi šv. Marija.

Surinkę ir apmokinę Vastapų miške sukilėlius, Maleckai su visu savo būriu nuvyko į Teresborės vietovę ir prisijungė prie kpt. Ziganto Sierakausko dalinių. Čia Dominykas Maleckas buvo paliktas kpt. Sierakausko daliniuose būrio vadu.

Pirmąjį mūsų "krikštą" Dominykas apturėjo

mūšyje su rusais netoli Biržų. Mūsų pralaimėjus, Dominykas Maleckas su būriu pasitraukė į Žalniąją Girą. Vėliau kovėsi Ukmergės apskrityje ties Siesikais, Traupiu ir Lavaniskiu. Kažkokių neaiškiu būdu, greičiausiai insinfiltravusio rusų agento, jis ir visi jo nedidelio būrio sukilėliai buvo išduoti. Patekęs į nelaisvę, rusų buvo žiauriai tardomas ir po to pakartas.

Gi Kasparui Maleckui, paskyrus jį bataliono vadu, kpt. Sierakausko buvo įsakyta vykti prie Vilniaus-Daugpilio geležinkelio ruožo žvalgyti ir trukdyti rusų kariuomenės judėjimą.

Kasparas Maleckas kovėsi netoli Dukšto, o 1863 m. gegužės 15 d., susijungus su A. Minskio vadovaujama sukilėliais, dalyvavo kautynėse su rusais Labanoro giriose, Lėno miške prie Siesikų, ties Anykščiais netoli Vaskėnų ir Kedainių apylinkėje prie Savarų vietovės.

Sukilimą pralaimėjus, Kasparas Maleckas sugebėjo išsmukti į Prancūziją, kurioje išgyveno iki 1895 metų. Rusijos carams pasikeitus, naujam rusų carui Nikolajui II įlipus į sostą, buvo paskelbta amnestija — visų bausmių dovanojimas. Amnestija palietė ir sukilėlius prieš rusišką okupaciją. Ir jiems "nusikaltimai" buvo dovanota, gal būt todėl, kad carui Nikolajui II vainikavimo metu prie kitų titulių buvo prijungtas ir Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio titulas.

(Bus daugiau)

JEI KUOMET pasaulio istorijoje buvo laikas, iš kiekvieno reikalaujantis rimto ir neprietaringo apsvaistymo, tai tas laikas yra dabar. Protavimas gi, kad ir gudrausias, negali suteikti vilčių nė vienam, jei nebūtų galima rasti koki nors tikrą pamatą savo protavimui statyti.

Pastebėta, kad šiandien pasaulis, jokios vilties neturėdamas, slenka kur vėjas pučia, įpykusios žmonijos jūroms. Nepažauto saumyumo jėga stengiasi vartyti bangų oauzoną į laivą pirmyn, bet jo lėta pažanga daroma be masio, lyg kad laivo vairas būtų sulūžęs arba zuves; todėl jūrininkai neozino, kuria kryptimi jie keliauja. Milijonų siroy siandien yra apimtos baimės ir išgascio, kuomet jie pagaivoja apie baisenybes, kokios bet kada gali kristi ant taip labai suvarginios žmonijos semos.

Kuomet, prasme parasyt, avarias, oausie uovanai įvairių knygu, padedančių suprasti Sv. Rastą.

SVENTO RASTO TYRINETOJAI
5421 S. Mozart St., Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicine Director
1736 S. Mendota Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 3-4 darbo dienomis ir kas antrą sekdieną 8-3 val.
Tel: 364-2121 arba 362-2725

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Valandos: antradi. 1-4 popiet, sekdieną 8-1 val. vak.
Oriso telefonas: 716-2880, Residencijos tel.: 448-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidumai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Prilaim Master Charge
ir VISA kortele.
R. SEKENAS. Tel. 925-8043

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Seštadieniais ir sekmalieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stories WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties, bangą 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p. iš WTIS stoties, 1110 AM bangą.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Žemaičių Kultūros klubo priešmetinis narių susirinkimas įvyks trečiadienį, lapkričio 18 d., 1 val. popiet, Aneišs Kojak salėje, 4500 S. Talman Ave. Nariai prašomi atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Bus ir valdybos rinkimas 1982 metams. Po susirinkimo — valės.
Rožė Didžgalvis, rašt.

Lietuvių Žagarės klubo priešmetinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 22 d., 1 val. popiet, Aneišs Kojak salėje, 4500 S. Talman Ave. Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Bus ir valdybos rinkimas 1982 metams. Po susirinkimo — valės.
Rožė Didžgalvis, rašt.

St. Petersburg, Fla.

Mirė dr. Bronė Zelbienė

A.a. dr. Bronė Zelbienė mirė spalio mėn. 22 dieną. Su velionės atsisveikinimas įvyks spalio mėn. 25 d. 7 val. vak. Baynard-Thompson laidojimų koplyčioje, St. Petersburg Beach, vadovaujant dr. J. Petrikui. Maldas sukalbėjo kun. K. Butkus. Atsisveikinimo žodį tarė Lietuvių klubo pirm. A. Karnius, K. Kleiva, M. Krasauskas, dr. I. Mačionienė, St. Vaskys ir O. Petrikienė.

Po pamaldų, ilga mašinų vilkstinė palydėjo velionės kūną į Memorial Park kapines, kur palaidota mauzoliejuje. Dr. J. Petrikas šeimos vardu visiems padėkojo, gi susirinkusieji sugiedo "Viešpaties Angelas" ir Lietuvos himną.

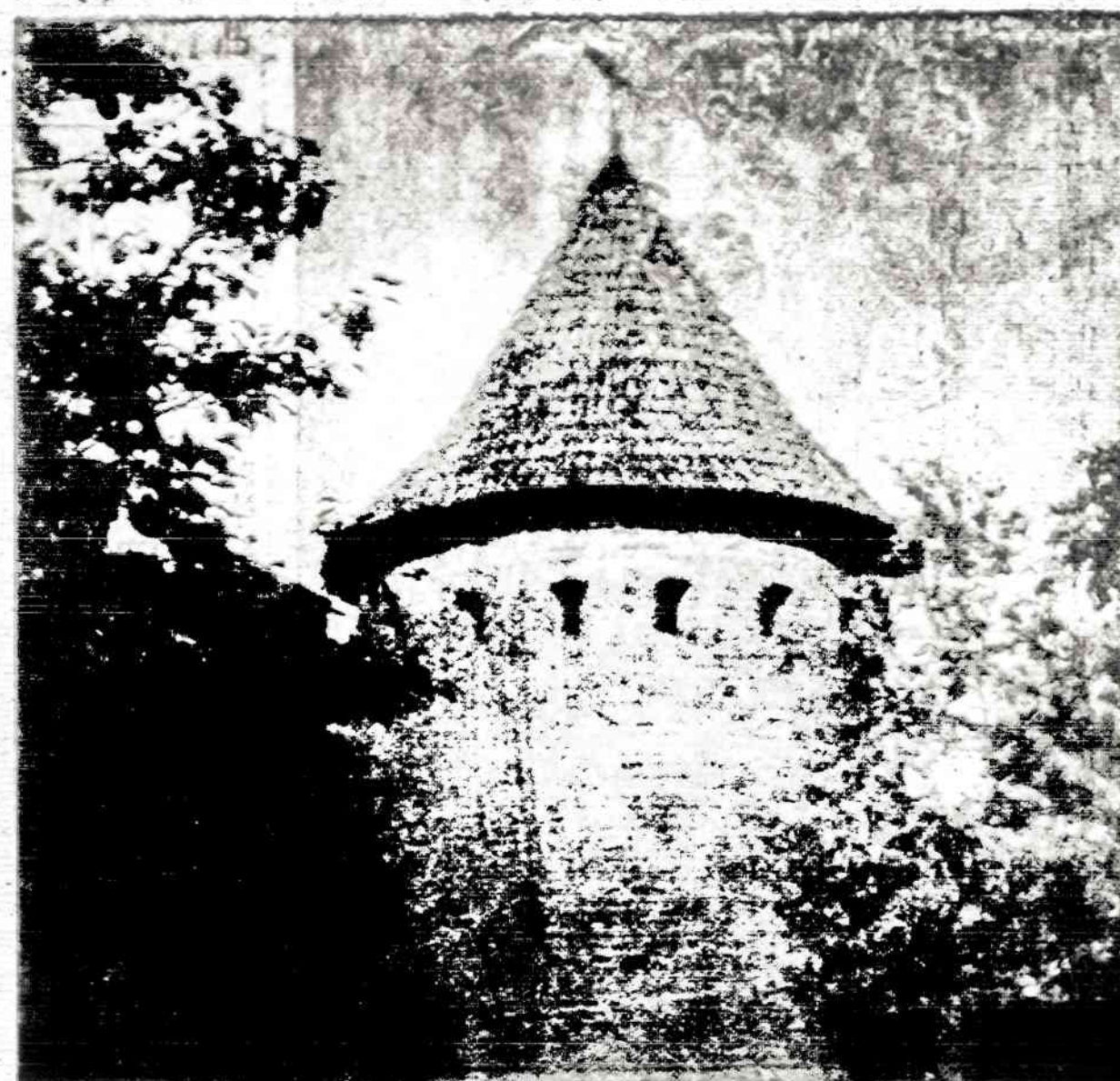
Nuliūdime paliko vyrą Prana, sūnų Leoną, seserį Genę Punišienę ir brolių Lietuvoje. St. Petersburgo Lietuvių klubo Valdyba ir Redakcinė Komisija reiškia velionės artimiesiems nuoširdžią užuojautą.

L. Ž.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

HEART FUND

Sargybos bokštas Kauno miesto sodeityje

ZIGMAS I. GURA

AUKLĖJIMAS

Man, kaip buvusiam mokytoju, auklėjimo klausimai ypatingai įdomūs visą gyvenimą. Vienok manau, kad jie turi būti įdomūs ir visiems, nes aktualūs ir gyvybingi.

Franklinas yra pasakęs: "Jei žmogus ištuština savo piniginę savo galvą, joks kitas žmogus iš jo negali tai pasisavinti, ir be to, toks lėšų panaudojimas neša didžiausius nuosimčius".

O admirolas Rickoveris yra pasakęs: "Mūsų tikrosios varžytinės su Sovietais yra švietimo plotmės".

Russellis sako, kad auklėjimo jėga, formuojanti charakterį ir pasaulėžiūrą ar ir šiaip tik nuomonę įvairiais klausimais, yra labai reikšminga ir svarbi. Auklėjimas, kaip taisyklė, stipriausia jėga esamai padėčiai palaikyti ir ji yra prieš bet kokią pažeidimą pasikeitimą. Auklėjant svarbu duoti supratimą apie pasaulį iš tikro koks jis yra be smėniškų pageidavimų.

Lietuvių enciklopedija aptaria panašiai: esą, pati auklėjimo sąvoka iškeldavo ginčų, kadangi i auklėjimą galima žiūrėti tiek iš mokinio pusės ir tiek iš mokytojo pusės. Pirmieji yra linke auklėjimą su prasti išimtinai kaip vaiko išsivystymą, nepriklausomą nuo išorinių veiksnių ir varžtų iš suaugusiųjų pusės. Antrosios krypties atstovai i auklėjimą žiūri tik kaip sąmoningą ir sistemingai organizuotą suaugusios kartos įtaką jaunajai kartai. Pilnutinis auklėjimo sąvokos aptarimas yra galimas sudėtingas abi pažiūras, būtent, kaip sąmoningą ir sistemingai organizuotą suaugusio asmens įtaką bresťančiam, siekiant išsipletojimo pastarojo visų prigimtinių galių — fizininių, intelektualinių, moralinių bei dvasinių — darnaus, integralaus išpletojimo kaip pirmąsias ir bū-

tinios sąlygos asmeninei laimei ir pastoviai visuomenės gerovei užtikrinti. Taigi auklėjimas yra ir išsivystymas, ir įtaka kartu. Lygiai taip pat, kaip augalo augimas nėra įmanomas be dirvos, be iš šalies gaunamų lietaus, šilumos, ir saulės šviesos.

Deja, Russellis pastebi, kad iš tikro dažnai visoks auklėjimas turi nepageidaujamų politinių sumetimų tikslu sudrūtinėti tam tikras grupes, tautines, ar religines, ar sociales, kad nukonkuruoti kitas grupes. Pavyzdžiui, kiekvienoj valstygėj istorija dėstoma perdant visa ką kas liečia savo šalį. Vaikus mokia tik kiet, kad savo valstybė visuo met yra teisinga ir visuomet laimi, kad savo šalis turi tik didvyrius, jį savo šalis visais atvejais aukščiau visų kitų tautų. Pavyzdžiui, Waterloo mūšis, kai buvo nugalėtas Napoleonas, vienaip nupasakojama Anglijos mokykloj, kitaip Prancūzijoje, ir dar kitaip Vokietijoje. Anglas vaikas išsivaizduoja, kad vokiečiai ten vaidino menką rolę, tuo tarpu vokiečių vaikas įkalbamas, kad Wellingtonas praktiškai kone buvo sumuštas ir atsigavo tik Blüchero sudrūtinimas. Panašiai ir su religijos dėstymu, kai visos kitos religijos laikomos tik pokenčiamos, o savą religiją įvertinama aukščiau kitų visų. Jokia įstaiga, taigi ir mokykla, negali tautos gyvenime skatinti pažangą, remian-

tiš baimė. Viltis, ne baimė, žmonijos kūrybinis principas. Sviečianti svajonė ar vizija siekti vis platesnių akiračių ir aukštesnių viršūnių žmonijos atečiai, tikint žmogaus pastangų kūrybingumu ir pajėgumu.

Dewey John, gimęs 1859 m., Chicagos universiteto profesorius, dominuojanti figūra amerikiečių pedagogikoje bei filosofijoje jau virš 50 metų, 1896 metais įkūrė Chicagoje eksperimentinę bei pavyzdinę mokyklą, išrinktas psichologu ir filosofu sąjungų pirmininku, nuo 1902 m. School of Education direktorium. Jis savo sistemai ypačingai sekė Froebeli. Dewey ypač pataria atsižvelgti į kiekvieno vaiko skirtingas savybes ir interesus, i kiekvieno igimtą palinkimą, sekant vaiko poveržį nuolat veikti, ieškoti, tirti, išrasti. Augščiausias ugdymo idealas, Dewey manymu, yra paruošti vaiką visuomeniniam dabarties gyvenimui, giliai suvokiant moksline, industrinės, technologijos revoliucijos. Dewey yra pasakęs: tikra laimė gyvenime yra atsiekiama visas savo jėgas įtempus tik pasirinkta mėgiama kryptim.

Froebelis vokiečių pedagogas ir vaikų darželių bei priešmokyklinio auklėjimo sąjūdžio pradininkas savo veikloj atsižvelgė i evoliuciją, raidą, saviveiklą savirašką ir socializaciją.
(Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICULIS

A. + A.

KAZIMIERAS GRISKIS

Gyv. Marquette Parke, Chicagoje.

Mirė 1981 m. lapkričio 14 d., 6:30 val. vak., sulaukęs 77 metų amžiaus. Gimęs Tauragės apskr., Eržviko vis.

Amerikoje išgyveno 25 metus.
Paliko nuliūdę: žmona Aldona Markevičiūtė-Griskienė, sesuo Elena Veličkienė, dukterėčia Asta Veličkaitė, svinė dr. Valentinos Barkušų šeima, pusseserė Josephine O'Malley ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklausė Istorikų Draugijai ir Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijai.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St. Lankymo valandos nuo 2 val. p.p. iki 10 val. vak.

Trečiadienį, lapkričio 18 d., 9 val. ryto bus lydimas iš koplyčios i Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a.a. Kazimiero Griskio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, sesuo, giminės.

Laidotuvių direktoriai Petkai. Tel. 476-2345.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

3330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMULANSO

PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYCIAS

VISOSE Miesto

DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, PACE Mills, Ill. 974-4414

P. J. RIDIKAS

4454 So. HALSTED STREET

Tel. YArda 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1041

PETRAS BIELIUNAS

4343 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 3-3574

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArda 7-1133 - 1134

UŽGAVENĖS

1. PERSIRENGELIAI IR KAUKININKAI

(Tėsinys)

Po kiekvieno posmo priedai „Tprunda gerė ir t.t.“ (Žr. G.Kr. nr. 5, p. 208; L.Ck. 1937 nr. 6 ir 1938 nr. 8.)

Aiškinimas. Ši daina aiškiai rodo, kad „čiucėlos“ vežiojimas buvo daromas laukų ir gyvulių ūkiui pažadinti, tad vegetacijos ir vaisingumo ritualas. Kai kurios kitos užgavėnių pasivažinėjimų metu dainuojamos dainos, atrodo, neturi nieko bendro su šia daina, žr.: TD IV 132 nr. 342 iš Paringio apyl., LTA 2374, 277-278 ir Adulskio.

73) „Pelenijoje mažiukai veždavo per kaimą „dėdelį“. Je būstynės vieta esti pas laukų ūkininką ant tvarto. Čia ji nurėdo arba palieka apdrėdytą kitiems metams“. (Pašūvy, M. Katkus, Balanos gadyne, MT IV, 1931, p. 168-69).

79) Paima rėgių pavažą, ant pavažos stipino užmauna ratą, kad perpus gulscias būtų. Ant rato pritaissomas didesnis jam rankose pritvirtinama po kultūvę. Ant pavažos priešakie pririšama virvė, kad galima būtų traukti. Viskas padaroma kelių vyrų, slapta susitarus kur nors kiojime, kad niekas nematytų. Susiėmę kokie pora vyrų už virvės traukia per kaimą. Tada ratas sukdamas suka dideį, kartą spragilais mosikuoja. Pamačė Gavėnį važiuojant per kaimą, subėgdavo daug jaunimo, šunimis pjudydavo. Gavėnas sukdavo visą kaimą ant kojų. Gavėnį darydavo Gelazių km., Vadoklių v. LTA 1152 76. Užr. V. Valčiūnas, 1937.

80) „Kaip pasakoją Plundrikų kaimo... senis Alekna, tai prieš kokį 40 metų Pelenės dienos kaimo vaikai rėdydavo ir veždavo Gavėnį, tai žmogaus pavidalo pamėklė. Gavėno vežimą padaro šitaip: paima kokių senų rogių linę, į kurią įkula mieta, o ant mielo užmauna seną ratą. Ant šio nepaprasto vežimo parėdo senį, kurį apvelka palaike sėmėga, galvą apmauna kepure su daugybe margų kasnykų. Rankose pritaissą pa-

trastus javų kučiamus kultūvus. Taip parėdytą Gavėnį keli vaikai susikibę veža kaimo gatve sukaudami, rėkdamami.“ (Kupiskis, Ūkpi 1935 nr. 9, p. 14. Ad 1938 nr. 93).

Aiškinimas. Toks keistas užgavėnių pamėklės vežimas, puodelis rogės ir pusiau ratai, reiškiąs pereinamą laikotarpį nuo žiemos į vasarą. Pamėklės vežiojimas ir jos pakorimas (t.y. žiemos demono sunaikinimas) randamas ir kitose tautos (žr. Sartori III 121 išn. 164). Ta kailais rinta apeiga vėliau išviro tik vaikų ir paauglių pramoga. Dar vėliau ta pamėklė buvo laikoma Gavėnu, pasinko į kūnišumą, arba tiesiog laisviam. Pagaliau Gavėnų apsirėngdavo ir jį žaidėdavo gyvas žmogus. Taip kinta papročiai.

(Bus daugiau)

Metinės žaidynės Clevelande

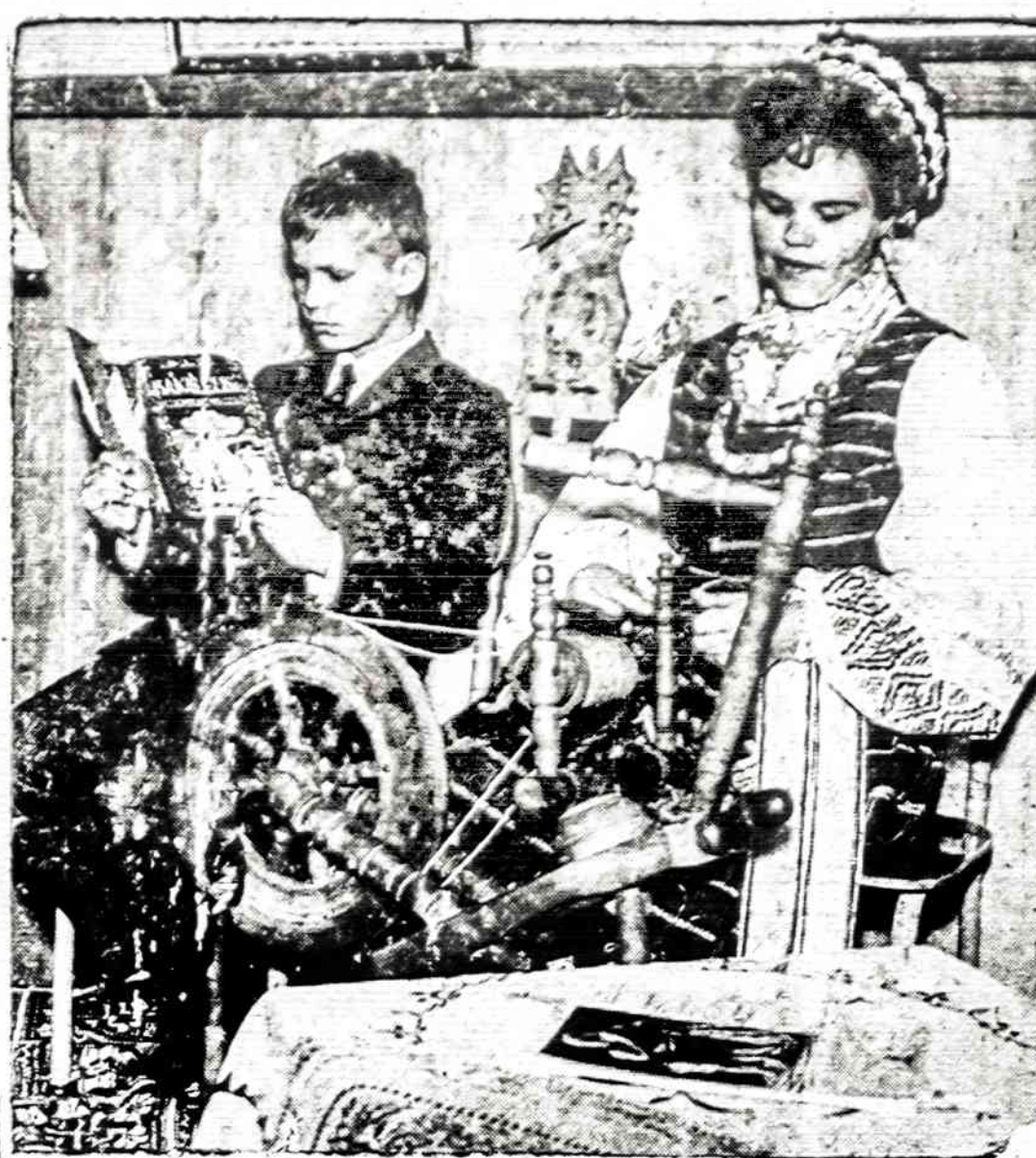
32-osios Š. Amerikos Lietuvių Metinės Sporto Žaidynės numatomos 1982 m. gegužės 8-9 dienomis Clevelande.

Anksčiau planuota balandžio 24-25 d. data pasirodė netinkama, nes nebuvo įmanoma gauti reikalingas patalpas. Žaidynių programa apima krepšinio, tinkinio, šachmatų ir plaukimo varžybas. Pagrindinė žaidynių vieta bus Clevelando Valstybinis universitetas. Žaidynių vykdytojas — Clevelando LSK Žaidbas.

Clevelando lietuvių organizacijos prašomos tik savaitęli neruosti kitų parangimų.

KALEDINIS PARUOSIMAS

Chicago Mokslo ir Pramonės Muziejus (Museum of Science and Industry) ir šimt, kaip per 40 metų iš eilės, savo patalpas (57th Street and Lake Shore Drive) ruošia taip vadinamą „Christmas Around the World“ šventę. Ta šventė (programa) prasidės š.m. lapkričio 21 dieną ir tęsis iki 1982 m. sausio 10 d.

Petro Rumsos Vargo mokykla

Š.m. gruodžio mėn. 8-oji diena bus pritaikinta įvairių tautybių pensijos amžiaus dalyviams, parūpinant nepajėgiantiems vaikams specialias judomas kėdes. Puncas ir pyragaičiai bus veltui.

Tą pačią dieną, 7:30 val. vak. lietuvių turės ir savąją programą.

Bendrai, per visas dienas tame muziejuje bus labai įvairi programa, kurią atliks kankinimai ir tautybių žmonės. Bus ir įvairių tautybių specialaus maisto. Norintieji tikslesnių informacijų gali skambinti Mr. Irving Palsy, tel. 684-1414. J. Z.

AMERIKIEČIŲ SPAUDOJE

Š.m. lapkričio mėn. 4 d. St. Petersburg Times dienraščio Public Opinion skylyje buvo atspausdintas toks straipsnelis:

DOUBLE STANDARD

Kodėl ne vienodai vertinama? Jūs laikraščio leidėjai, visokių naujienų rašėjai, politikai ir panašaus darbo veikėjai, esate prierašę ir pripasakoję apie daugybę baisiausių naciškos Vokietijos žudynių, bet beveik niekad neužsimenate apie nemažiau žiauresnes Sovietų S-gos prievartos darbų stovyklas. Kaip gi, pagaliau, ten su genocidu, kuris be jokios atodairės vykdomas tiek Lietuvoje, tiek Estijoje, tiek Latvijoje, tiek ir pačioje Ukrainoje? Kaip jūs galvojate, ar lietuvių kankinimas ir jų naikini-

mas Vorkutoje nėra lygus bus vusiems žiaurumams Dachau? O gal jūs manote, kad estų ir ukrainiečių dar ir dabar liejamas Liubenkoje kraujas nėra toks pats, kaip kadaise išlietas Belse?

Jau 30 metų prashinko, kai buvę Vokietijoje krematoriumai jau uždaryti, bet Sovietų Rusijos prievartos lageriai dar ligi šiai dienai tebeveikia. Ten vis dar tebevarojami kankinimai ir žmonių naikinimai, juos paverčiant be jokios teisės padarais. O kas gi šiandien šiomis baisenybėmis rūpinasi? Taip, šiandien visoje spaudoje ir per visokias politines kalbas tvirtai pareiziama, kad amžiais negali būti to, kas buvo nacištinės Vokietijos laikais.

Dėi Dievo meilės, pone redaktorai, ar tikrai jau taip nieko baisaus pasaulyje ir nevyksta? Kada gi jūs ir viešosios opinijos modeliotojai pradėsite rašyti ir viešai kalbėti apie modernius Rusijos buchenvaldus, belseus ir dachausus? Kada gi žydų tautybės žmonės griežtai užprotestuos prieš priebe baisiausių naciškos Vokietijos žudynių, bet beveik niekad neužsimenate apie nemažiau žiauresnes Sovietų S-gos prievartos darbų stovyklas. Kaip gi, pagaliau, ten su genocidu, kuris be jokios atodairės vykdomas tiek Lietuvoje, tiek Estijoje, tiek Latvijoje, tiek ir pačioje Ukrainoje? Kaip jūs galvojate, ar lietuvių kankinimas ir jų naikini-

Paul V. Ugenas,
St. Petersburg Beach
P.S. Paul V. Ugenas yra vietinių kankinimas ir jų naikini-

Kool-Aid...On A Stick

BRAND SOFT DRINK MIX

Frozen Suckers

1 envelope KOOL-AID® Unsweetened Soft Drink Mix, any flavor
2/3 cup sugar
1 quart water

Dissolve soft drink mix and sugar in water. Pour into plastic ice-cube trays or small paper cups. Freeze until almost firm. Insert wooden stick or spoon into each. Freeze until firm. Makes about 20.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėto daugiau kaip ASTUGNIS MILIJONUS dolerių apdraudų savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis SLA naciškos pelno, nariams petarnaujantį tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, nekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — valkus apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus jie jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10001
367 W. 26th St.
Tel. (212) 542-2218

lietuvių ateivių, kuris ir šiandien tebedirba lietuvių tarpe.
J. Z.

TRUMPAI

— A. Juškevičius, Reorganizacinės L.B. Tarybos prezidento pirmininkas, sekretorė A. Repšienė, Marquette Parko apylinkės pirm. Ig. Petrauskas dalyvavo VLIKO seime Clevelande. Kiekvienas jų inčė savo paskirties inšą į seimo eigą. Seime dalyvavo ir R.L.B. Vagų redaktore Z. Juškevičienė, kuri šiuokart atstovavo Lietuvos Darbo partiją VLIKE. Koresp.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE NARIŲ DĖMESIUI

1981 metais nuo GRUODŽIO mėn. 1 dienos ir baigiant GRUODŽIO 31 diena vyksta Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos NOMINACIJOS.

Visos SLA kuopos GRUODŽIO (DECEMBER) mėn. privalo susaukti visuotinius narių susirinkimus ir susirinkimuose atlikti NOMINACIJAS į SLA Pildomąją Tarybą.

Visi SLA nariai kuo skaitlingiausiai dalyvaukite NOMINACIJOSE!

Genovaitė Meiliūnienė, Susivienijimo Liet. Amerikoje sekretorė

KALEDŲ SENELIO ZYGIS

Greater Southwest Development Corporation praneša, kad š.m. lapkričio mėn. 21 d., šeštadienį, vadovaujanti Chicago Southwest Business Growth Council, yra ruošiamas didžiulė Kaledų eiseną, kurios garbės svečiu bus Kaledų Senelis (Santa Claus).

Trijų mylių žygio eiseną pradedis lygiai 11 val. nuo 64-tos ir Tripp (4234 West — 6400 S.) gatvių kampo ir eis į šiaurę ligi 63-tos gatvės, kuria žygiuos ir rytus ligi Western gatvės. Iš čia vartės ir kankynių kacetus, kurie ir šiandien pilnu tempu veikia visoj Rusijos imperijoje? Man atrodo, kad šie žmonės turėtų būti pirmose vietose, kovojant prieš vergų lagerius, nežinant kur jie bebūtų.

Eiseno laike klausai dalins balionus ir saldainius.

Rose Marie Brann koordinatorė (eisenos tvarkytoja)

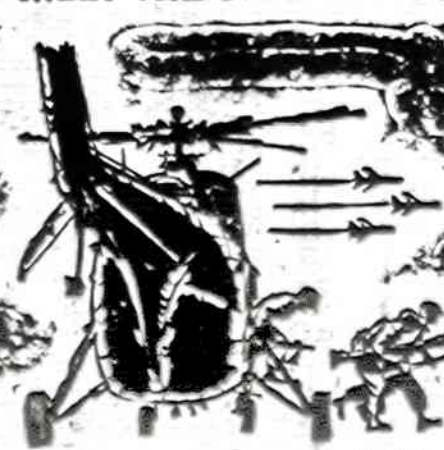
AMŽINOS GYVYBES VANDUO

Žmonės nuo amžių ieško amžinės gyvybės vandens. Kai kurie jo atranda. Ar jūs esate jo atradęs. Jei ne, tai pasiklausykite šios ypatingos programos. Šiandien 8:45 val. vakare radijo banga 1450 AM per „Lietuvės Aidus“.

Sekmadienį, t.y. lapkričio mėn. 22 d., 9 val. ryto per Sophie Barcus, radijo banga 1490 AM, išgirsite „Pilnas Kristaus atvaizdas“.

Parašykite mums, pareikalindami knygelę „Is praeities tavo sinūs te stiprybė semia“. Prisiųsime dovanai. Mūsų adresas: Lithuanian Ministries, P.O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN
THE NATIONAL GUARD

REAL ESTATE

Manai, Zeme — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS.
DEL VISU INFORMACIJU KREIPITIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

Arti 73-tos ir Campbell 2 butų medinis, tik \$38,500.

Arti 71-mos ir Francisco 2 butų mūrinis.
Ten pat — 4 butų mūrinis.

Brighton Parke 2 butų mūrinis.

Be to, turime gerų rezidencijų ir pajaminių nuo 4 ligi 40 butų.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

Pirkite senoviškai

• 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas. Marquette Parke. Sena kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai. 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

• Su \$15,000 pirkėjui proga Marquette Parke gauti labai švariai užlaikytą mūrinį namą, nes pardavėjas duoda paskolą seniau imamais procentais.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.
(Lithuanian Plaza Ct.)
737-7200 arba 737-8534

Prašom palikti savo telefono numerį automatiniam aparate.

“LIUCIJA”

Miko šileikio apsakymų knyga „Liucija“ jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama „Naujienose“ ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

ENERGY WISE

Buy a car no larger or more powerful than you need.

Don't be a Born Loser!

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI
Turto Chicago miesto leidimas. Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 puseiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreipitis:
A. LAURAITIS
4445 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiamie ir taisomie visų rūšių stogus. Už darbų garantuotame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629

434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Lairodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60642. Tel. YA 7-5980

M. SIMIUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7498
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapalis, Agent
3204 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642. 424-8454
State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Sešadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO jėga — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, „Sūduvos“ išleista knyga su legaliomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2 %
Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8 %

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETRAS KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608